

ZAČETEK VELIKE OFENZIVE V JUGOSLAVIJI

Nemci vrgli partizane nazaj v Bosni. Več tisoč Nemcev poraženih v Sloveniji

LONDON, 16. maja. — Jugoslovanska osvobodilna vojska je v četrtki preteklega tedna pričela veliko ofenzivo v Srbiji od Vardarja in Ibarja, kjer sta dve poglaviti prometni črti med Srbijo in Grško.

Ob istem času je glavni štab maršala Tita priznal, da so Nemci vdrl v Prijedor v Bosni. Titovo naznanilo je bilo oddano v četrtki opoldne, toda zavezniške oblasti so ga zadržale do petka, da so prej naznanile veliko ofenzivo v Italiji.

Medtem ko so zavezniki pričeli veliko ofenzivo v Italiji, drži maršal Tito s svojo ofenzivo mnogo nemških divizij v Jugoslaviji.

Tudi grški partizani so pričeli z borbo in drže najmanj štiri nemške divizije na Grškem.

Dolini ob Vardarju in Ibarju sta videli že mnogo krvavih bitk. Vardar teče v jugozapadni smeri in se pri Solunu izliva v Egejsko morje, Ibar pa teče od zapada proti vzhodu ter se pri K. Mitrovici izliva v Vardar.

V petek je bilo iz glavnega štaba maršala Tita poročano, da močni nemški oddelki napadajo od zapada in vzhoda partizanske utrjene postojanke v vzhodni Bosni, zlasti Vlasenico, ki je v treh dneh že pogosto premenila svojega gospodarja.

Titov glavni štab priznava, da so Nemci vdrl v Prijedor v zapadni Bosni ter skušajo obkoliti Mrkonjegrad, to se jim pa ni posrečilo, temveč so bili potisnjeni nazaj v svojo črto.

Vroči boji so tudi v teku v Crnigori, Hercegovini, Sandžaku in Sloveniji, kakor tudi na Hvaru.

Boji v Sloveniji

Poročilo dalje naznanja, da so se partizani prebili s kozi nemški obroč v Macedoniji in so pobili veliko število Nemcev. V Sloveniji so partizani premagali več tisoč Nemcev med Zumberkom - Trebnjem.

V vzhodni Bosni so partizani zavzeli Zivince in Starigrad v Dalmaciji, 25 milj vzhodno od Zadra.

Srditi boji se nadaljujejo v Srbiji, kjer so partizani na več krajih prebili Sarajevo - Beograd železnico med Užicami in Nišegradom in so tudi porušili postajo Mokra gora.

Železniške proge so bile tudi razdejane v Vojvodini, kjer partizani razbijajo vlake z vojaštvom in vojnim materijalom.

Vroči boji so v teku okoli Like in Korduna na Hrvatskem, kjer imajo Nemci močne motorizirane čete, ki so zavzele že več močnih postojank.

DENARNICA NAJDENA

Na plesni prireditvi preteklo soboto v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd., se je našlo žensko ročno torbico, v kateri se je nahajala tudi vsota denarja. Katera jo je zgradila, se naj zglasi pri oskrbniku, kjer jo dobi nazaj.

Poročilo Stojana Pribičevića iz osvobodjene Jugoslavije

Piše STOJAN PRIBIČEVIĆ

NEKJE V JUGOSLAVIJI, 8. maja. — (Zakasnelo) — Pred par tedni je neki visok zavezniški funkcionar v Sredozemlju izrazil dvom, da-li se more gotova ozemlja Jugoslavije imenovati "osvobodjena" v najstrožjem pomenu besede.

Danes pa sem povsem varno vstopil v partizansko ozemlje 10 milj od bojne črte. Potoval sem 25 milj daleč s partizanskim vlakom. Na poti sem srečaval partizanske patrle. Opažoval sem povorko dveh ducatov nemških, ustaških in četniških ujetnikov, in prisostvoval sem zadnji seji anti-fašističnega mladinskega kongresa.

Vse to se je zgodilo v teku treh ur. Za mene je vse to dovolj "osvobodjeno."

Srečal sina ministrskega predsednika Churchilla

Po prihodu v Jugoslavijo na obširno gorsko planoto, sem srečal majorja Randolpha Churchilla, sina britskega premierja, večje število partizanskih oficirjev in vojakov ter skupine kmetov in kmetic z volovskimi upregami, s čemur je bilo poskrbljeno za prevoz moje prtljage.

Neki zaplenjeni nemški "ljudski" avtomobil me je peljal skupno z mojim britskim tovarišem in generalom Sretenom Žujevičem na nočni vožnji. Za nami je bil trg, ki je bil prej danes jutro bombardiran od Nemcev.

Povratak v domovino po 12 letih

To je bilo prvič po 12 letih, da sem bil zopet v svoji rodni domovini, in sedaj sem zopet dihal njen sveži zrak in se divil njeni osupljivi krasoti. Pot se je vila po febr 4,000 čevljev visoke gore; na levi so zijali pod nami globoki prepadi, iz katerih se je kot iz ogromnih kotlov dvigala megla.

Tekom vožnje skozi gozd smo prehiteli mrko skupino moških, oblečenih v različne uniforme, katere so spremljale partizanske straže. Bili so to Nemci, ustaši in četniki, ki so bili ujeti v boju s partizani. V ozadju je korakala mlada partizanka s puško preko rame in pela neko pesem.

Na zborovanju mladinskega anti-fašističnega kongresa

Bb. 2:30 zjutraj smo dospeli v neko malo mesto in naš avto se je ustavil pred nekim zatemnjenim poslopjem. Talbot in jaz sva stopila v veliko razsvetljeno dvorano, ki je bila okrašena s partizanskimi, britskimi, ameriški in ruskimi zastavami in nabita z več kot 800 mladimi moškimi in ženskami, ki so bili vsi oblečeni v uniforme.

Nastal je gromovit aplavz, s katerim so se mešali klici: "Savez! Savez! Savez!" (Naši zavezniki!)

Vsedli smo se v prednjo vrsto tik pred odrom, kjer je stal predsednik drugega Anti-fašističnega kongresa jugoslovanske mladine. S stola na sredi, ki je bil odet z živobojno bosanski preprogo, se je dvignil maršal Tito in med navdušenim poskanjem in vzklikanjem segel v roke.

500,000 jugoslovanske mladine zastopane na kongresu

Maršal Tito je natančno tak kot ga prikazuje fotografija v

profilu, ki je znana v Ameriki; je srednje velik, glavo nosi pokonci, svetle polti in sivih oči z gostimi obrvmi, in njegov fin, izklesani obraz spominja na ameriškega Indianca. Bil je v škornjih in na sebi je imel preprosto sivo-zeleno uniformo.

Edini znak, da je vrhovni poveljnik Jugoslovanske osvobodilne vojske, so bili zlati naši v obliki lavorjevih listov na njegovem ovratniku in rokavih.

Talbot se je vsedel na levo jaz pa na desno stran Tita, da opazujeva potek zborovanja. Več kot 800 navzočih delegatov, med katerimi je bilo več kot polovico mladeničev in mladenk, ki so člani Osvobodilne vojske, je zastopalo mladinsko organizacijo nad 500,000 registriranih članov v starosti 15 do 25 let.

To je hrbtenica Titove vojske, v kateri je 75 odstotkov članov, ki so stari manj kot 25 let.

Velikansko navdušenje borbene mladine

Sledili so dolgi govori in še daljše resolucije, ampak vsi obrabizali so bili resni. Prisegli so na lojalnost Titu in zaobljubili svoje življenje in čast osvobodilni borbi, in bile niso to nobene prazne besede. Mnogi izmed delegatov so bili v boju preizkušeni veterani. Mnogi so bili več tednov na poti, da so dospeli na kongres. Nekateri so morali prebresti reke in se prebiti skozi sovražne linije. Nekateri so pustili mrtve tovariše za seboj.

In sedaj so peli in pozdravljali imena Churchilla, Roosevelta in Stalina, in potem zopet klicali proti "izdajcam", ne da bi navajali kaka imena, in vzklikali, da se stari red ne bo nikdar več vrnil.

Toda klic, ki je dobesedno tresel dvorano, katero je napolnjeval vzduh usnja in znója, je bilo pesmi podobno ponavljanje imena "Ti-to Ti-to", spremljano s ploskanjem, ki se je dvigalo in padalo kot pesem čolnarjev na Volgi.

Sledovi nemške uničevalnosti

Naslednje jutro sem zrl skozi okno lesene kmetiške hiše, kjer sem spal, v dolino s cvetočim sadnim drevjem, preko katere se je liki srebrn trak vila neka reka.

Nad dolino se je pojavil neki nemški aeroplan, in medtem ko smo mi tekli v zavetje, so z rebri gora regljale anti-litalske strojnice. Ko je letalo izginito, sem se podal na sprehod med uničenimi in požganimi praznimi hišami, katerih razvaline so strmele proti nebu. Ta kraj je bil strahovito bombardiran, ob-streljevan in požgan in v okolici se še vedno vidi polno sovražnih strelskih jarkov. Nad dolino, kjer se širijo zelena polja in pasejo črede ovac, se okroglinokrog dvigajo strme planine.

Vrnil sem se s sprehoda in zopet pogledal skozi okno koč na hribu. Ob bajeju pod mo-gočnim kostanjem so se igrali

Velika sleparija pri gasolinski raciji odkrita

V uradu za gasolinsko racijo št. 6, ki se nahaja na 1404 E. 9. St., se je prišlo na sled veliki slepariji z gasolinskimi kuponi. Kakor izgleda, je bilo nepostavno izdanih ali ukradenih za 5 milijonov galon gasolina.

V preiskovalnem zaporu se nahaja tajnik racijskega urada Robert A. Dissauer, star 39 let, ki je zadnji čas z e lo razpisal denar, dasi-ravno njegova letna plača ne znaša več kot \$3.300.

Oblasti pravijo, da je to največja sleparija v državi, ki je bila razkrita, odkar se gasolin prodaja na odmerke.

Novi grobovi

JOSEPH PEGRITZ

Po dolgi in mučni bolezni je preminil v Warrensville bolnišnici Joseph Pegritz, star 62 let, stanujoč na 1011 E. 64 St. Doma je bil iz Ljubljane, kjer zapušča nekaj sorodnikov. Tukaj je bival 40 let. Zapušča soprogo Mary in dva otroka Jacka in Margareto in nekaj sorodnikov. Pogreb se vrši danes ob 12:30 uri popoldne iz Jos. Zele in sinovi pogrebnega zavoda na 6502 St. Clair Ave., ter na Whitehaven pokopališče.

★ ★

POGREB MRS. SMITH

Kot smo večeraj poročali, je umrla poznana Mrs. Frances Smith. Pokojnica je dospela v Ameriko leta 1905, in družina se je naselila na veliko farmo v East Helena, Mont., kjer je ostala več let, nato pa se je preselila v Cleveland. Bila je članica društva "V boj" št. 53 S. N. P. J. Tu zapušča soproga Matha, sinove in hčere: Mrs. Anna Jerina, Franka, ki se nahaja v Portland, Oreg., Johna, Mrs. Frances Tegel, Mrs. Mary Gorshe, Matha, Mrs. Josephine Hoffart in Alice Christopher, brata Josepha Svete v Lorain, O., v stari domovini pa tri sestre. Bila je stara mati 18 vnukom in vnukinjam ter trem pravnukom. Pogreb se bo vršil v petek ob 11. uri zjutraj iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 452 E. 152 St., v cerkev sv. Pavla na Chardon Rd., pod vodstvom A. Grdina in sinovi pogrebnega zavoda, ter nato na Calvary pokopališče.

★ ★

DAROVI

Podružnica št. 39 SANS poroča, da so ji sledeča društva prispevala: Po \$15.00: St. Clair Rifle and Hunting Club; po \$10.00: Društvo Clevelandski Slovenci št. 14 S. D. Z., društvo "Slovan" št. 3 S. D. Z. in društvo "Napredne Slovenke" št. 137 S. N. P. J. Odbor se jim iskreno zahvaljuje ter priporoča tudi ostalim društvom in klubom za naklonjenost.

★ ★

POGREB JOHN SENYAK

Pogreb pokojnega Johna Senyaka, ki je umrl pri delu, se vrši v petek-ob 9. uri zjutraj iz pogrebnega zavoda A. Grdina in sinovi, 1053 E. 62 St., v cerkev sv. Vida in nato na Calvary pokopališče. Poleg soproge Stefanije, ki se v tem času nahaja pri starših Mr. in Mrs. Rozman, 866 E. 76 St., zapušča brata Michaela in sestro Catherine Ridilla. — Bodi pokojnikom lahka ameriška gruda, preostalim pa naše sožalje!

SENATNI ODESEK ODOBRILO NOVO DAVČNO PREDLOGO

WASHINGTON, 16. maja. — Senatni finančni odesk je danes odobril zakonski načrt za "enostavno" plačevanje dohodninskega davka. V senatu bo predloga prišla na glasovanje v petek.

8,400 Grkov bilo umorjenih od nacijev

NEW YORK, 16. maja. — Britski radio je danes poročal, da so Nemci v Grčiji v teku zadnjih treh let pomorili 8,400 civilnih prebivalcev. Žrtve nacijske strahovlade na otoku Kreti v tej številki niso vključene.

Poročilo temelji na ugotovitvah organizacije, ki nudi pomoč družinam mož, ki so bili postreljeni od Nemcev.

Neko poročilo, ki ga je prejel "Tkme" iz Ankare, javlja istočasno, da ko so grški patrijotje na Peloponezu nedavno ustrelili nekega nemškega generala in dva druga oficirja, so naciji na 1. maja izvršili represalije in postrelili vse moške na poti med Sparto in Malea, skupaj 2,000 mož, kakor tudi 300 talev v Atenah in 130 v Tripolisu.

Vest pravi, da je bilo radi smrti dveh nemških oficirjev v kraju Levadia masakriranih 120 civilnih prebivalcev.

★ ★

MAJSKI GLAS

V našem uradu imamo na razpolago nekaj iztov Majskega glasa, ki se prodaja po 35 centov izvod. Letošnja izdaja vsebuje več zanimivih člankov izpod peresa raznih dopisovalcev. Ker je število izdaje omejeno, se priporoča onim, ki ga žele, da si ga čim prej nabavijo.

★ ★

40-LETNICA ZAKONA

Včeraj sta občje poznana in spoštovana Mr. in Mrs. John Prusnik, stanujoča na 664 East 160th St., obhajala 40. letnico svojega srečnega in zadovoljnega zakonskega življenja. Njiju številnim prijateljem in znancem se v čestitkah pridružujemo tudi mi, ter jubilantom kličemo: Še na mnoga leta!

★ ★

Detroit, Mich. — V bolnišnici se nahajata Joseph Devjak in Paul Cerlencih. Prvi se je moral podvreči operaciji, drugega pa je napadla pljučnica. Ely, Minn. — Nagle smrti je umrl Joe Seliškar, star 79 let, doma iz Ljubljane. Zapušča hčere, brata in več vnukov in vnukinj ter drugih sorodnikov, v starem kraju pa več bratov, če so še živi.

Armada bolničarke na fronti

Vzlic neprestani pretnji pred bombardiranjem od strani Nemcev, te ameriške bolničarke, ki se nahajajo na terenu pod Rimom, prav dobro vzdržijo. Ko niso zaposlene z oskrbovanjem ranjencev in bolnikov, si znajo privoščite razvedrilo na prostem na razne načine.

Ljuta borba za cesto severno od Cassina

Britska armada ogroža nemško zvezo z Rimom; Francozi ogrožajo sovražnikovo krilo

NEAPEL, 16. maja. — Bitka za cesto št. 6 severno od Cassina je nocjo dosegla višek. Čete osme angleške armade vodijo naskok s tanki in infanterijo in počasi drobijo odpor nacijske padalne pehote, ki drži južno stran važne ceste.

Nemške čete so očitno utrujene in so dobile zadnji čas le malenkostna ojačenja. Z zadrževanjem nacijskega odpora na omenjeni točki bo zveza nemških čet pri Cassinu z Rimom resno ogrožena.

Francozi prodrli osem milj globoko

Čete francoske svobodne armade so nocjo po prebitju Gustav linije v globočini osem milj bile v poziciji, da obkolijo celotni nemški obrambni sistem

★ ★

WIMEN

V soboto, dne 20. maja ob 1:30 uri popoldne se bosta poročila v cerkvi sv. Vida Miss Becky Mihalik, hčerka Mr. in Mrs. Anthony Boyance, 6223 Glass Ave., in Mr. Theodore Bizjack, sin Mrs. Mary Bizjack, 10008 Yale Ave.

Miss Jean Bizjack, sestra ženina, in Mr. Rudolph Solomon bosta tovarišica in tovariš. Novoporočencema čestitamo in želimo vse najboljše v zakonskem življenju!

VESTI IZ ŽIVLJENJA AMERISKIH SLOVENCEV

Detroit, Mich. — V bolnišnici se nahajata Joseph Devjak in Paul Cerlencih. Prvi se je moral podvreči operaciji, drugega pa je napadla pljučnica. Ely, Minn. — Nagle smrti je umrl Joe Seliškar, star 79 let, doma iz Ljubljane. Zapušča hčere, brata in več vnukov in vnukinj ter drugih sorodnikov, v starem kraju pa več bratov, če so še živi.

pri Cassinu ob ustju doline reke Liri, ki vodi naravnoost proti Rimu.

Vesti s fronte pravijo, da obstoje dokazi, da Nemci umikajo svojo infanterijo z ameriškega sektorja — morda nazaj na Adolf Hitlerjevo linijo — in pušajo artilerijo, da sama drži sovražnika nazaj.

Ujeti nacijski topničarji so se danes pritoževali, da njihova pehota beži, kolikor jih noge nesejo.

Stavkovni val zajel tovarne v Michiganu

DETROIT, 16. maja. — Spór, ki se dalj časa vleče z ozirom na vprašanje priznanja unije predelavcev (formanov), je danes ustavil obrat v tovarni Briggs Manufacturing Co., kjer je zaposlenih 10,000 oseb. Prizadeta je družbina tovarna na Mack Ave. Na stavko so odšli vsi predelavci.

Stavkovni val, ki ima svoj izvor v boju unije predelavcev za priznanje, je v zadnjih dneh ustavil delo v 25 michiganskih tovarnah.

Z delom je prenehalo skupno okrog 64,000 delavcev, ki bodisi stavkajo, ali pa ne morejo delati, ker so predelavci na stavki.

Več kot polovica tovarn, ki počivajo radi stavke, se nahaja pod kontrolo A. F. L. unij. V 14 tovarnah, kjer je delovno osebje udeleženo pri A. F. L., je prenehalo z delom 3,500 predelavcev.

10 MRTVIH V NESRECI ZRAČNE LADJE

PHILADELPHIA, 16. maja. — Tukaj je bilo nocjo naznanjeno, da je neka mornariška zračna ladja (blimp) večeraj tresčila v hangar v Lakehurstu, N. J., pri čemur je bilo ubitih šest častnikov in štiri člani posadke.

POS LANIK V LONDONU PRISEL NA POSVETOVANJE

WASHINGTON, 16. maja. — John G. Winant, ameriški poslanik v Londonu, je danes dopel v Washington na posvetovanje s predsednikom Rooseveltom in državnim tajnikom Hullo-

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (GENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

PROZORNA IGRA

Radio-govor prof. Borisa Furlana v slovenščini dne 15. aprila, 1944, potom kratkovalne oddaje British Broadcasting Co.

Glavna naloga zgodovinarja je, da odkrije zgodovinsko resnico in prikaže dogajanje tako, kakor se je dejansko odigralo. Za vsa zgodovinska razdobja je ta naloga težka, a za sedanjo dobo bo brez dvoma najtežja povsod, kjer se bo treba ozirati in do neke mere upoštevati nacifašistične vire. Zgodovinska resnica in nacifašistični prikaz te resnice sta namreč večinoma antitetična. Nacifašistični ali po nacifašisti kontrolirani viri, kakor tisk, radio in drugi oficialni govori ne izražajo ničesar tega, kar narod resnično doživlja, čuti, hoče, oni niso izraz javnega mnenja, marveč ukaz, kaj naj po volji in milosti nacifašistov velja kot oficialno javno mnenje.

Človek, ki živi pod strahotnim duhovnim in materialnim pritiskom nacifašizma, najde kaj kmalu uspešnega protileka, ki paralizira kvarne učinke nacifašistične propagande. Postavi si načelo, da ne verjame ničesar, kar prihaja iz nacifašističnih virov ali je kakorkoli indirektno z njimi v zvezi, in da smatra za resnično prav nasprotje tega, kar oni trdijo. V velikanski večini primerov je ta kriterij zanesljiv vodič, in zaradi tega ni presenetljivo, da so ljudje prilično dobro informirani, navzlic umetnim pregradom, za katerimi jih čuvajo nacifašisti.

Zunanji videz resničnosti, ki ga more nacifašizem dati svojim oficialnim prikazom, je ne le merilo za njegovo spretnost v potvarjanju in laganju, marveč tudi za njegovo vojaško silo. Dokler je še udaren in učinkovit, lahko vzdržuje vsaj enega od pogojev, ki dajejo laži varljivo videz resnice. Ta pogoj je doslednost. Če pa je sovražnik primoran, zateči se k nasprotujočim in vzajemno pobijajočim se argumentom, smemo iz tega zanesljivo sklepati, da je njegova moč v zatonu in da njegove sile pešajo. Ne gre morda za intelektualno nespretnost ali duhovno topost. Naš sovražnik je vse prej nego neumen. Edini zadostni razlog njegove nezmognosti vzdržati lažne fikcije, ki jih je sam ustvaril, je načenjajoči materialni in duhovni razkroj.

Najboljši dokaz za to je nacifašistična propaganda proti maršalu Titu in Narodno-osvobodilni vojski Jugoslavije. Pričakovati bi bilo, da je ta propaganda vsaj sama v sebi skladna in dosledna. A glej, ena in ista nacifašistična klika govori eno v Ljubljani, drugo v Zagrebu, tretje v Beogradu, a eno, drugo in tretje se vzajemno pobija in izključuje. Srbsko pobarvani nacifašisti v Beogradu trdijo, da predstavlja maršal Tito velikohrvaški eksperiment, ki je naperjen proti samim koreninam srbstva. Narodno-osvobodilna vojska, pravijo, hoče uničiti srbsko pravoslavno cerkev, uničiti srbsko kulturno stavbo, in zlomiti moč srbstva. Par sto kilometrov proti zapadu, v Zagrebu, pa postane isti maršal Tito in ista Narodno-osvobodilna vojska na mah velikosrbski poizkus, uničiti vse, kar je hrvaško. Hrvaški narod, pravijo, je bil vedno in hoče biti tudi sedaj antemurale Christianitatis, a Narodna osvobodilna vojska je večinoma srbska, pravoslavna cerkev širi komunizem in pravoslavni popje so se že od nekdanj udeleževali vseh komunističnih akcij, itd. Še par kilometrov proti zapadu, v Ljubljani, pa postanejo maršal Tito in Narodno-osvobodilna vojska naenkrat zakleti sovražniki slovenstva.

Igra je preveč prozorna, da bi je ne spregledal vsak. Zanesljiv dokaz za vse to je, da se naši sovražniki nahajajo v zadnjem štadiju materialnega in moralnega razkroja. To vedo narodne mase Jugoslavije, in vedo, da je edinole brezkompromisna borba Narodno-osvobodilne vojske ustvarila pogoje za realizacijo srbstva, Hrvatstva in Slovenstva. Odtod njeni uspehi in slavno mesto, ki ga zavzema v borbi svobodoljubnih narodov proti nacifašističnim osvajačevom.

IZ PARTIZANSKEGA TISKA

Titov govor tiskan v partizanskem časopisu "Nova Jugoslavija," št. 1, 1. marca 1944.

Pomen odločbe AVNOJ-a za daljni razvoj osvobodilne borbe in gradnja nove federativne državne enote

Med največje uspehe, ki so jih narodi Jugoslavije dosegli v teku osvobodilnega boja, spada brez dvoma odločba Drugega zasedanja Antifašističnega veča narodnega osvobodilnega Jugoslavije. Ona pomenijo preokret v procesu osvobodilne borbe. Postavljeni so prvi temelji za zgradbo nove, srečnejše Jugoslavije, s pravičnejšo ureditvijo, ki zagotavlja našim nesrečnim narodom boljšo in srečnejšo bodočnost. Ureditvijo, ki se naslanja na narodno enakopravnost, bratsko slogoin socialno pravičnost. Te odločbe so izraz teženj vseh naših narodov in zato jih pozdravlja s tolikim navdušenjem tolika večina vseh narodov Jugoslavije.

Odmev teh odločb v domovini in zamejstvu je ogromen. V domovini sami so te odločbe, prvič: okrepile globoko vero vseh onih, ki se bore v tej nenakopični borbi za svojo svobodo in enakopravnost, da nadčloveški napor in žrtve v borbi niso bili zaman. Drugič: vsem onim, ki jim je bila prihodnost nejasna, a so se plašili preteklosti, je perspektiva jasna in cilj določen in potreben je, da mu doprinesejo svoj del v tej težki borbi. Tretjič: vsem omahljivcem in špekulantom, ki so do sedaj stali ob strani in čakali na pripraven trenutek, da vidijo, kam se bo prevesila tehtnica, sta obe odločbi vzeli možnost izgovora, da "še ni čas". Prisiljeni so, da se odločijo: ali za narod ali proti njemu. Četrto: te zgodovinske odločbe so najmočnejše orožje tako proti okupatorju kakor proti vsakršnim izdajalcem in nazadnjaškim, ki so se obračali z obrekovanjem proti narodno osvobodilnemu gibanju, rekoc, da je popolnoma komunističen itd.

Izdajalci in reakcionarji so se naglo opredelili. Večina izmed njih se je našla na isti listini z okupatorjem. Jugoslovanska begunska vlada je zavzela odkrito neprijateljsko stališče. Reakcionarji in glave nekaterih bivših strank so se predramili in začeli potihem iskati pomoči na vse strani. Združujejo se, ne glede na pripadnost stranki, in sicer doma in inozemstvu. Potihem spletarijo z okupatorjem, če ne bi mogli z njegovimi pomočmi neko zamisliti potek. Sluge okupatorjev, Nedić, Pavičič in tudi Draža Mihajlovič, poskušajo z vsi močjo, da izvrše prisilno mobilizacijo in z združeno oroženo silo prepričajo, da bi narodi Jugoslavije izvedli svoje velike marljivo trudi, da izkoristijo vsi lo zločinskih delo domačih izdajalcev in reakcionarjev v svoje svrhe in neko podaljšano življenje. Po eni strani nudi izdajalcu Nediću velikodušno Vzhodno Bosno in Črno goro v zameno za nekaj desetstotincev srbskih vojakov, ki bi morali zamenjati Nemce v borbi proti Narodno - osvobodilni vojski. Muslimanom v Bosni obljubuje avtonomijo. Pavičičevim ustanovom Boko Kotorsko, Hercegovino in ostali del Bosne. Z eno besedo, nastala je cela zmeda, ki je, po drugi strani že povzročila spopade med "velikosrbom" Nedićem in "velikohrvatom" Pavičičem. Muslimanskim reakcionarcem tudi ni jasno, kako se more njihova avtonomija vjemati z delitvijo Bosne med Pa-

veliča in Nedića. Toda ravno zaradi onih "švabskih neumnosti" se našim narodom ni treba mnogo bati od združene reakcionarne izdajalske klike Beograda in Zagreba.

Sklepi, ki so bili napravljeni na Drugem zasedanju AVNOJ-a glede bodoče uredbe Jugoslavije, so naletehi v vseh demokratičnih zaveznih državah na simpatije in odobranje. Izšli so v inozemskem demokratiškem tisku kot eden izmed najvažnejših dogodkov poslednjega časa. Drugače tudi ni moglo biti. Ta vojna je presurova šola, ne samo za politike, nego za vsakega povprečnega človeka, ne samo v naši domovini, temveč v vseh zaveznih državah, ki dandanes popolnoma pravilno merijo življensko sposobnost naroda in njegovo sposobnost, da upravlja sam sebe, po njegovi upornosti in borbi proti nemško - fašističnemu okupatorju.

Toda sedaj se ne moremo ustaviti samo pri ugotovitvi, da so te odločbe naletele na povoljen odmev v inozemskih državah. Narodna predstavništva - AVNOJ, predsedstvo AVNOJ-a in Nacionalni komite osvobodjenja Jugoslavije - so prevzela nase ogromno odgovornost pred svojimi narodi in odgovornost za svoje delo. To se tiče posebno Nacionalnega komiteja kot izvršnega organa narodne oblasti. Jasno je, da mora Nacionalni komite izvrševati svojo dolžnost pod najtežjimi okoliščinami. Cela vrsta zaprek je, ki onemogočajo pravičen razvoj njegovega dela v celoti, kakor t u d i dela posameznih poverjeništev posebej. Važno pa je, da je treba tudi pod temi težkimi pogoji poizkusiti vse, kar se more, da bo zaupanje, ki ga ima ljudstvo v predstavnikih, upravičeno.

Prva in najvažnejša naloga Nacionalnega komiteja v sedanjem času je vprašanje osvobodjenja naše domovine in njegova paznja mora biti usmerjena v glavnem v tem pravcu. Glavno breme nosi na svojih ramah naša Narodno - osvobodilna vojska. Zato: vse za fronto, vse za zlano, to je še vedno naša vodilna parola. Eden najvažnejših problemov je vprašanje priprave in sproh oskrbovanja vojske in od njega je odvisen uspeh naše nadaljnje borbe. Nacionalni komite mora posvetiti temu problemu višek svoje pozornosti. Potrebna sredstva zanj se nahajajo v ljudstvu samem in ljudstvo jih rado daje. Toda preme je treba razdeliti na eake dele in zato je treba izvršiti organizacijo nabiranja tako, da posamezni kraji in sela se bodo prizadeti bolj nego drugi. Že sedaj se moramo pripraviti za to, da pomagamo ametom na osvobojenih predelih s semenom in delavskimi nočmi, da bo posejane čimveč površine. Poleg tega je treba najti nove načine pomoči, ker se vojna vodi že tri leta, največ na račun najsiromašnejših delov naše domovine, na račun ljudi v najpasivnejših krajih, ki niso nikdar mogli hraniti sami sebe. Razume se, da bi ti novi viri pomoči mogli priti iz inozemstva. Zaveznice države so nam obljubile pomoč. Nacionalni komite pa mora prevzeti organizacijo, da se bo ta pomoč pravilno razdelila, kakor hitro bodo vpostavljene možnosti, da ta pomoč pride. Treba je zbrati statistične podatke o stanju posameznih družin, o številu živine, o velikosti posejane zemlje, o številu oseb, ki jim je potrebna polna ali pa delna pomoč, itd.

V Bosni in Hercegovini, v Cr-

ni gori, v Liki, v Srbiji, v Macedoniji, Hrvatski, Dalmaciji, Sloveniji, Vojvodini, je požar, pogorišča so zarastla s travo, a prebivalstvo živi kjer more, kar je zelo nevarno zaradi raznih nalezljivih bolezni. Tu je posebno potrebna nagla pomoč, ko likor to dopuščajo prilike, v katerih se nahajamo. Treba je takoj dati iniciativo in pomoč, da kmetje grade lesene hiše. Treba je zaznamovati dele zgodov, kjer naj se seka gradbeni les, itd., itd.

Kakor smo videli, naše ljudstvo živi v strašnih življenskih razmerah, zato je potrebno, da takoj ukrenemo vse potrebno, da obvarujemo ljudi nalezljivih in drugih bolezni.

Na vsem osvobojenem ozemlju in koderkoli je to mogoče, je treba organizirati redni šolski pouk za otroke. Zato se je treba pravočasno pobrigati za učitelje, šolske knjige, prostore in drugo.

(Dalje prihodnjt)

Urednikova pošta

30. letnica dr. Doslužencev

Te dni je preteklo 30 let odkar je bilo ustanovljeno Sam. podpor. društvo "Doslužencev." Marsikaj se je spremenilo v tej dobi. Imeli smo prvo svetovno vojno, po kratkem premirju, kot ga imenujejo zgodovinarji, imamo pa drugo večjo vojno, v katero se je zapletel cel svet.

Slovenske kulturne in podporne organizacije so pa v zadnjih 30 letih z malo izjemo pokazale lep napredek. Društvo Doslužencev je v tem času tudi zelo dobro napredovalo in sicer v članstvu kakor tudi v financih. Društvo je bilo vedno od svojega obstoja pripravljeno sodelovati za korist in napredek slovenske naselbine ter je eno izmed večjih delničarjev S. N. D. Pomagalo je tudi f a r i s V. Vida kadar je nastala potreba.

Sedaj ko se nahaja naša nova domovina v vojni, se je iz društvene blaginje nabavilo za \$800 vojnih obeznic in darovalo se je primerne vsote za druge vojne potrebinske.

Društvo se zaveda, da sedaj niso časi za velike proslave, zato je sklep društva Doslužencev, da se priredi domačo zabavo v soboto, dne 20. maja v Sokolski dvorani S. N. D. Začetek ob 7:30 zvečer. Vstopnica prosta.

Društveni odbor ob tej priliki vabi vse člane in prijatelje društva, da se udeležijo te prireditve. Za dobro potrebo in pijačo, kakor tudi primerne godbo pa skrbi veselilni odbor

John J. Kiko

Dodatno poročilo

Euclid, Ohio. — Pretekli teden se je poročalo o izidu prireditve ob priliki odkritja spominske plošče v Slovenskem društvenem domu na Reche Ave.

Tedaj so v sklad, ki ga zbira poseben odbor v pomoč vrnitvam in posamezniki, katerih imena so bila priobčena. V poročilu pa so izostala nekatera imena, in sicer se odbor dodatno zahvaljuje sledečim, ki se tedaj darovali v ta sklad: Josephine Bajt in Kramer's Cafe E. 185 St., vsak po \$5.00; pr. \$2.00: Tech's Cafe, E. 185 St. družina Medvešek in Rose Klemečič.

Podpirno borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bonдов in vojno-varovalnih znamk!

Dobri vojak Švejk nekje v Italiji

Poznani rojak in aktivni kulturni delavec v collinwoodski naselbini, Louis Elovár, ki se z ameriško armado nahaja nekje v Italiji, piše sledeče zanimivo pismo:

Italijane bomo pozobili kakor da bi črešnje brali. Nekje v Italiji.

Prisrčne pozdrave pošiljam vsem znancem in prijateljem širom Clevelanda, iz takozvane solnčne Italije, katero pa mi ameriški vojniki imenujejo blagoljubno Italijo. Urednika prosim, da mi oprostite napake, ker moram pisati kakor mislim in nimam časa koregirati.

Da, za pisati imam veliko, ali mi je težko, ker mi ni znano kaj bi čitatelje bolj zanimalo. Tudi nisem gotov ali bodo te vrstice kdaj dosegle Cleveland. Dosti spominov me veže na Afriko, in ako mi bo dopuščal čas, bom napisal še nekaj vrstic z moje-ga osem-mesečnega afriškega življenja. Da sem pravičen, bi za svojo osebo bil rajši v Afriki še sedaj, kakor pa v tako opevani blaženi makaroniji. Mi vsi želimo, da si naši sovražniki Nemci in njih sateliti kaj kmalu polomijo zobe, ob naši nepremagljivi ameriški armadi, in da še enkrat posije solnce svobode na vse zatirane in teptane narode na svetu.

Dragi rojaki, prevozil sem veliko Afrike, videl veliko revščine med Arabci, ali Arabci so bili pravi gospodje napram Italijanom. Ker je revščina tako velika v Italiji, ki je bila zavezniška Nemcev, kaj vse mora trpeti naš ubogi narod v Sloveniji, katero teptata kar dva njuhaja sovražnika našega naroda — Nemeec in Italijan? Ape-liram na vas, dragi rojaki, kupajte vojne bonde, kolikor je v vaši moči in tako pomagajte do hitrejših zmage. Tako boste pomagali, da se vaši sinovi in sorodniki prej povrnejo zmagoviti na svoje domove.

Dalje, ne pozabite podpirati Jugoslovanski pomožni odbor; ustanovite postojanke v vašem okolju, ako se nimate. Opuščite vse frakijske boje za sedaj. Časi so sedaj preserni za take malenkosti. Tudi jaz rabim po-šitek in bi mi bilo sedaj treba malo počitka, ali pišem v am-kih par vrstic, ker sem prepričan, da naši ljudje v domovini, kjer smo se rodili mi, potrebujemo pomoči že sedaj. Toda za enkrat se jim te pomoči ne more poslati, ako bomo pa napredovali z zmago, kakor napredujemo sedaj, sem prepričan, da se bo dolgo ko zavirha naša zvezdnata zastava nad berin-

sko športno palačo, kjer bomo morda že to poletje igrali žogomet.

Conjeni rojaki, žele bi, da bi vsak na svoje oči videl grozote vojne! Gotov sem, da bi vsak posegel tako globoko v žep, da bi ga kar zabolalo. Pridejo mi pred oči prizori z leta 1918, me-seca oktobra, ko se je vračala premagana avstrijska armada z italijanske fronte skozi Ljubljano, a takrat je trpelo samo vo-jastvo in begunci. Ljudje v za-ledju niso bili prizadeti. V sedanji vojni je prizadeto bolj ci-vilno prebivalstvo, to so ženske in otroci. Dasi nisem eden isti-h mehkih ljudi, da bi me ga-nila vsaka malenkost, se mi včasih skrči srce, ko gledam to-trpljenje teh ljudi. Res žalosten pogled na ljudi, ki prosjajo okoli nas ameriških vojakov za sladkor, karomele, čokolado ali mesno konzervo, kakor da bi bili mi dobrohotni Miklavži. I-mam veliko priložnost opazo-vati vso revščino teh ljudi, ko stojim na straži pred vhodom v naš stan. Seveda, ker človeški živci prenesejo le toliko, se včasih tudi razljutim nad njimi. kajti nekateri so tudi dobri uz-moviči, in takrat pa poje puš-kino kopito! Ako bi se ne spom-nil Bazovice in kaj vse so dela-li z našimi ljudmi na Primor-skem kakor tudi v Sloveniji, bi imel večje usmiljenje do teh ubogih ljudi, ker v resnici niso oni tega krivi, pač pa njih vodi-telj. Matere imajo nekako or-ganizirano navado prosjati. V naročju drže napol razgaljene-ga otroka in z eno roko kažejo nanj (bambino.) Gotovo, vojak ne nosi žepne polne proviant in človek tudi ne more dati kar naprej, zato včasih odgovorimo: "Saro io il padre di questi bamb-ini?" (Ali sem jaz oče vseh otrok?)

Res žalostno. Vojna je v resnici kruta. V vojni izgubi človek vsa čustva. Napisal bi rad še nekaj o italijanskih senjorinah, ali mi za sedaj ne dopušča čas. Poskusim enkrat pozneje. Rečem samo toliko, da so zelo prijazne napram ameriškim voj-jakom.

Skončam za sedaj in se v kratkem zopet oglašim, in želim, da bi bilo iz Jugoslavije! Urednika pa prosim, da mi o-prosti, da sem napisal to tako slabo, ali človek pri vojakih ni-ma dosti časa na razpolago. O-stajam kakor vedno dobri vo-jjak

Svejk

Louis Elovár
Pozdrav tudi od Louis Jarm

Koncert Mlad. pevskega zbora S. N. P. J.

Cleveland, Ohio. — Kot je nje, gojitev pesmi in dramati-ke, da naš slovenski jezik ne bo še tako kmalu izginil iz naše srede.

Apeliram na članstvo SNPJ in drugih podpornih organizacij in na ostalo občinstvo, da se vdeleži v velikem številu tega koncerta in se raduje par ut-med mladino ter poslušala lepo petje, ki blaži dušo in srco.

Pridite, ne bo vam žal tega obiska.

Vabi vas

L. Medvešek

ZAROČENCA

Milanska zgodba iz 17. stoletja

Odkril in prenarodil Alessandro Manzoni
Poslovenil dr. Andrej Budal

(Nadaljevanje)

"Sem.",

"Vi tukaj."

"Kakor vidite, dobri mož."

"Gotovo zato, da kaj dobre storite. Dobro," je nadaljeval mrmraje med zobmi ter se spogledal dalje, "dobro lahko delate povsod." Ko sta premešala dve ali tri temne sobane, se je odpela k vratom dvorane, ki so bile v vsaki sobani ena ali dve vili, nožev, kozarcev, steklenic in zlasti neubrskih predmetov, ki so skušali drug drug prekiniti. Brat se je hotel umakniti in se je za vrati nagnil k služabnikom, naj mu prikaže kakšno stvar, ki jo je videl v sobi. Šel je do vrat in se je vrnil nazaj. Neki grof Attilio je sedel nasproti, (bil je znanec hišnega gospodarja, ki ga je nekdaj omenili, že dolgo časa ga bili imenovali je za grofa obrito glavo in kuto, spo-

For lasting whitening

USE DU PONT

self-cleaning HOUSE PAINT

Paint Protects America

The Du Pont House Paint is the whitest you've ever seen—but that's not all. Du Pont House Paint protects against decay, rust, and rot... important now that conservation is the order of the day!

Starts white, stays white

The Du Pont House Paint is made with titanium dioxide, the pigment that's whiter than snow! So your house stays white longer than any other paint. It starts dazzling white. Finally, it stays white, because...

It's self-cleaning

All paints collect dirt on exposure. But Du Pont House Paint, with its "self-cleaning" starts after a few months of normal weather conditions. A fine white powder forms on the surface. Heavy rains wash it away, carrying the dirt with it. The newly exposed surface is clean and white again! (The "self-cleaning" is gradual, the wear-resistant quality of the paint film are not normally affected.)

Despite this remarkable quality of Du Pont House Paint, it costs no more than other good paints.

DU PONT HOUSE PAINT 3.45 GAL.

We will be glad to recommend a retailer near you. He knows how to do the job right, how much or how little paint to buy. His skill means savings for you and the best paint conservation for America.

KALAN'S HDWE.

21 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

PAINTS

PROTECTION THAT LASTS

Urednikova pošta

Nekaj doživljava jev iz prve svetovne vojne

Piše Mary Yapel

Od takrat nisva več sami hodili po smreke, vzele sva nje-nega ali pa mojega očeta s seboj, ker smo skupaj delali.

Imeli smo tudi stempnjane denarja. Vsak je moral nesti ves denar, kar ga je imel, v hranilnico, da so ga štampiljali in pregledali, ker takrat je bilo veliko ponarejenega denarja.

Od vsakih 100 kron so vzeli po 20 K, če so bili vsi pravi, če so bili pa ponarejeni, so jih pa vse vzeli ter še po 20 od dobrih.

Ker je bila moja mama slabega zdravja, starejša sestra pa prav boječa, je bila vrsta na meni, da sem opravila, kar je bilo treba mamo.

Slučajno, ko sem bila v hranilnici je bil pred menoj sivi možiček, kakih 65 let star. Bil je prava gorenska korenina. Ker je bil še precej zadolžen na svojem gruntu, je prodal par volov, za katere je takrat dobil 5.000 kron. S tem denarjem je mislil plačati ves svoj dolg.

Ker mož ni bil poučen, kateri denar je pravi in kateri ne, so ga mešetarji pošteno ogoljufali. Bilo je precej ponarejenega denarja. Ko je šel mož od mize, se je pošteno razjokal; mesto 5.000 K jih je nesel domov komaj 200 K.

Posebno težko je bilo s tem štampiljanim denarjem, zato ker so ljudje goljufali, ter denar sami štampiljali, da niso po 20 odstotkov zgubili. Kdor je dobil denar s ponarejenim pečatom je bilo najbolj zanj, da ga je takoj oddal, če ga je le mogel ali pa raztrgal. Ker so srebrni denar ves pobrali za vojne namene, se je dostikrat na plačilni dan pripetilo, da si dobil pol dvokronskega bankovca mesto krona, katerega pa niso nikjer vzeli, ker drobiža ni bilo nikjer.

Veliko žalost smo občutili, ko so nam vzeli naše milo doneče zvonove. Veliki zvon je tehtal 56 centov, vzeli so tudi srednjega ter enega malega in mrtvaški zvon. Pustili so nam samo enega, ki je tehtal 15 centov. Ob velikih praznikih so potem potrkavali na traverze ali šine, kakor smo jih imenovali. Slišalo se pa ni daleč.

Ko so vrgli veliki zvon z zvonnika, se je naredila nad meter globoka jama pod njim. Ljudje so prišli iz vseh vasi, en s kladivom, drugi s kleščami, ker vsak je hotel imeti kak mali košček za spomin, ker bron se rad odkruši. Potem so prišli orožniki ter so ljudi proč odganjali.

Prav težavno in nevarno je bilo potovanje na vlaku. Od nas do Ljubljane je 2 uri in pol hoda, z vlakom pa eno uro, ker naš karničan je vozil prav počasno. Parkrat se je primerilo, da je šlo več moških doli, da so ga malo potisnili po posavskem klanecu, kar so pozneje obžalovali. Železnica je bila pod cesarsko in kraljevo oblastjo. Ker so se norčevali iz železnice, je to pomenilo razžaljenje časti njegovega veličanstva.

Če si se hotel peljati z vlakom, si moral imeti legitimacijo od župana. Pri nas smo imeli takrat postarjega moža za župana, kateri je bil prav siten. Slučaj je nanesel, da sem morala potovati v Ljubljano. Sla, sem k županu po legitimacijo, pa ga ni bilo doma. Njegova žena mi reče kar počakaj, mora vsaki čas priti, ker je šel v gozd po listje. Čakala sem ga 3 ure. Prišel je domov že v mraku, prav jezen, ker se mu je voz z listjem prevrnil.

Ker ni bilo še elektrike in sveč, petroleja pa šamo pol litra na mesec za vsi razsvetljevanje, je začel pisati kar v mraku. Ko me vpraša kakšne imam

lase, nos, usta, je bilo vse dobro, ko me pa vpraša kakšne imam oči, mu povem, da plave, pa se začne nad menoj kako pa veš, ali vedno v ogledalo zijaš? Meni je postalo malo vroče, pa se odrežem saj sem že 17 let stara, bom ja vedela kakšne oči imam.

Drugo jutro sem se peljala v Ljubljano. Po železniških vozovih je bilo prav nevarno govoriti, ker skoraj v vsakem vagonu je sedel po en špijon, preoblečen v duhovnika z brevirkom v roki, ki je prav pobožno bral. Pa ni braj — samo prisluškoval je, kaj se govori. Tudi v tistem vagonu, v katerem sem se vozila jaz, je bil en tak človek. Stari kmečki možički nič slabega človek, so se pogovarjali samo o vojni. Tisti navidezni duhovnik je pa prisluškoval. Nazadnje neki star, sivolas mož reče: "Kaj je vojne treba?" Takrat je ogleduh zaprl svojo knjigo, ter se naredil kakor, da spi.

Ko smo prišli v Šiški na kolodvor je tisti očaka mislil izstopiti, pa mu špijon zastavi pot: "V imenu postave ste aretirani."

Kakor smo pozneje zvedeli, je za tiste besede plačal s svojim življenjem. Takrat niso človeka nič zaslisevali, kar postavili so ga k zidu, pa so ga ustrelili v hrbet.

Dosti slučajev je bilo, da so si morali nesrečnejši sami jame kopati. Postavili so jih ob koncu jame, ustrelili in revež se je kar sam prevrnil v svojo jamo.

Prav nevarno je bilo ob večerih. Tudi v domači hiši se ni smelo na glas govoriti. Kakor hitro se je zmradlo, že so se slišale stopinje; pod oknom je že kdo prisluškoval.

Tiste čase smo pletle eno celo široko ter pol cole debele kite iz slame ali otepov ter iz tistih kit šivale slamnate čevlje za vojakke iz strelskih jarkih, da niso preveč ozebli v noge. Šivale smo tudi debele podplate iz papirja, da so si jih vojakci devali v svoje čevlje, pa vseeno ni nič pomagalo. Koliko ubogih vojakov je prišlo domov brez prstov na nogah, ker so jim dobesedno odmrznili.

Ob večerih, ko ni bilo zadosti petroleja za veliko luč, smo imeli malo nočno lučko kakor kresnico, tako da eden drugega nismo razločili. V pol mraku smo zgedali kakor duhovi. Prišlo je še slabše. Dela po tovarnah je zmanjkalo. Posestniki so si najemali vojne ujetnike, kateri so jim delali za tisto uboga hrano.

Moj oče si je dostikrat želel, da bi bil mlajši, da bi lahko šel v vojno. Ko se je vojna začela, je bil star 52 let. Ko je prišla vrsta na 52 let stare, je bil pa že 54 let star, tako da je bil vedno prestar. Mi otroci in mama pa smo bili drugačnih misli, ter smo bili veseli, da smo imeli očeta doma, četudi smo stradali.

Kdor je imel veliko družino in je bil toliko srečen, da se je vrnil zdrav, mu je vojna dosti pomagala. Mnogo zadolženih gruntov je bilo med vojno poplačanih.

Kmetje so lahko prodali vse ali pa zamenjali. Iz mest so prišli ljudje, prinesli seboj obleko ali zlatino ter so za malo živili dali vse. Drugače pa je bilo za ubogega delavca, če ni imel denarja ali zlatine. Brez denarja je ni dobilo nič. Drva smo si prinesli iz gozda, tako da vsaj drv ni bilo treba kupiti. Ker je bilo toliko vojakov v gozdu, je bilo nevarno za dekleta. Zato se nas je zbralo po 10 do 15 skupaj. Pa vseeno sta nas enkrat dva vojaka napadla. Najstarejša med nami je bila 19 let stara, moja sestra pa 17; jaz ter moja prijateljica pa po 16 let. Druge so bile vse mlajše.

(Nadaljevanje)

Kupujete vojne bonde in vojno-varovalne znamke, da bo cimpre poraženo osiše in vse, kar ono predstavlja!

1875

1944

NAZNANILO IN ZAHVALA

Globoko potrta in žalostni naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem žalostno vest, da je angel smrti posegel v našo družino in odnesel s seboj v večne višave dušo naše prav iskreno ljubljene mame

MARY TURK

rojena Pirman

Dne 17. marca 1944 ob pol štiri popoldne so umrli po štiri mesečni bolezni. Dobro pripravljeni za zadnjo uro, so mirno in potrpežljivo prenašali poslednje dni svojega življenja.

Na temu mestu se hočemo prav lepo zahvaliti duhovniku hrvatske župnije za prvi obisk v Lakeside bolnišnici, kjer so se naša ljuba mama zdravili celi mesec. Prav lepa hvala Rev. Bombachu iz Euclid, O., za obisk, ko so bili pri sinu Jim Turk. Nadalje se prav lepo zahvalimo Monsg. B. J. Ponikvarju, ki so jih obiskali na domu hčere Frances Jaros, 1449 E. 84 St. V veliko tolažbo ste nam bili. Prav lepa hvala vsem trem duhovnikom, ki so prisostvovali pri sv. maši in sicer: Monsg. B. J. Ponikvar, Rev. F. Baraga in duhovnik od druge župnije, katerega ime ne vemo.

Posebna hvala Mrs. Jennie Muihč, E. 43 St., in vsem, ki so jih obiskali v bolezni. Prav iz srca se hočemo lepo zahvaliti našim zvestim in dobrim prijateljem, ki so prišli pokropiti in moliti za našo ljubo mamo. Ne moremo z besedo povedati kako se počuti človek v tako veliki žalosti, koliko lažje se prenese, ko čuti, da ni zapučen od svojih dragih, in prijatelji so največja tolažba v tem času. Najlepša hvala vsem trem duhovnikom Immaculate Conception cerkve, ki so prišli pokropiti in moliti za našo ljubo mamo. Prav lepo zahvalo naj prejmejo Monsg. B. J. Ponikvar za molitve v kapeli in spremstvo do groba.

Lepa hvala vsem, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo brale za mir in pokoj duše naše iskreno ljubljene mame: Rev. Ralph Urajer, ki so brali sv. mašo v njih fari, v Milwaukee, Wis.; Mr. in Mrs. Jaroszevski; Mrs. Frances Snyder; Mr. in Mrs. Andrew Centa in družini; Mr. in Mrs. Larry Suhadolnik; Mr. in Mrs. Frank Modic st.; Mr. in Mrs. Vince Pontoni; Mr. in Mrs. James Mance; Mr. in Mrs. Krajačič; Mrs. George Nunney; Mr. in Mrs. George Pezara; Mr. in Mrs. Zakrajšek in Centa; Mr. in Mrs. Jennie Muihč; Mr. in Mrs. Muihč in družini; Mr. in Mrs. W. Jaraj; Mrs. Pauline Stampfel; Mr. in Mrs. Joseph Modic; Mr. in Mrs. Ponikvar; Mr. in Mrs. Edward Zalosny; Mr. in Mrs. Nick in Ann Stramsky; Mr. in Mrs. Mary in Jack Turk; vnučki in vnučkinje; Wally, Timmy, Carroll, Jean Unger; Mr. in Mrs. Mance; Lillie Pastirak in Mary Madewith; Mrs. Anna Millar; Miss Bessie Cassillere; Mr. Pižem; Miss Donna Phillips, vnučkinja; Mr. August Ausin; Mr. Joe Trajna; Mrs. Jennie Cimperman; Mrs. Marijeta Mestek; Mr. Anton Kostelo; Mr. in Mrs. Joseph Rolih; Mr. in Mrs. Rose Kraje; Mr. Jack Mohorčič; Mrs. Rose Cimperman; Mr. Pirmat; Mr. in Mrs. Andrew Zakrajšek; družina Fator; Mrs. Rose Krall; Mr. in Mrs. Math Tekavec; Mr. in Mrs. Anton Tekavec; Mr. in Mrs. Andrej Bajt; Mr. in Mrs. Anna Močilnikar; Mr. in Mrs. Frank Kapla; Miss Molly Lourin; Mrs. Mary Mohorčič; Mrs. Agnes Faletič; Mrs. Anna Stifter; Mrs. Mary Kocjan; Mrs. Tony Sivec; Mrs. Frances Heglar; Mrs. Zavadnik in Josephine; Mrs. Frances Senk; Mr. Frank Martinčič; Mrs. Martha Burns in Miss Anna Grattan; Margaret Stakich in Eleanor Sadler; Mr. in Mrs. Antonia in Anton Znidaršič; Mrs. Pirmat; Mr. in Mrs. Jack Bonca; Mr. Frank Zupancič; Mr. in Mrs. Felix Dybzinski; Mr. in Mrs. Joseph Skelly; Mrs. Anna Grdane; Mr. in Mrs. John Gradisar; Mr. in Mrs. Anton Anzlovlar; Mr. Anton Vidvol; Mr. in Mrs. Joseph Sumrak; Mrs. Mary Benčin in družini; Mr. in Mrs. L. Debeljak; Mrs. Straus; Mr. in Mrs. Alex Gudalis; Mrs. Mary Palečič; Mr. in Mrs. Mary Krizančič; Mr. in Mrs. Angela Mlakar; Mr. in Mrs. Frank in Jennie Kosmerl; Mr. Joe Međen; Mr. in Mrs. Joseph Russ; Mr. in Mrs. August in Mary Česen; Mrs. M. Zupancič; Mr. John Renko; Mr. in Mrs. Anton in Mary Zaller; družina Rudolf Ottoničar; Mr. in Mrs. Koseglav; Mrs. Theresa Hrovat; Mrs. Mary Naglič; Mrs. Mary Pristov; Mr. Frank Anzlovlar; Mr. Tony Hren; Mr. in Mrs. John Wittinger; Donna in Millie Phillips; vnučk Ronald Turk; vnučk Allen Turk; Mrs. Helen Terepka; Mr. in Mrs. Joseph Badalič; Mr. in Mrs. Frank in Lillian Lopatic.

Lepa hvala vsem, ki so poslali tako lepe vence in okrasili njih zadnji počitek med nami, tako da je zgedalo kakor lep vrt spomladi: Hči Mrs. Jennie Mayer in družini; hči Mr. in Mrs. Walter Unger in družini; hči Mrs. Millie Phillips; hči Mrs. Frances in Jerry Jarosz in družini; sin Mr. in Mrs. Joseph in Helen Turk; sin Mr. in Mrs. Jack in Mary Turk; sin Mr. in Mrs. Tony in Sylvia Turk in družini; vnučki Anthony in Allen Turk; Patricia Jarosz; Donna Phillips; pravnučkinja Lorine Laurin in Richy Turk; Mr. in Mrs. Eddie in Jean Laurin; Mrs. Mary Palečič in hčer Mary Palečič in Anton Avsec; Mr. in Mrs. Anton in Mary Zaller; družina Muihč; Mr. in Mrs. Krajačič in družini; Mr. in Mrs. Frank Modic ml.; Mr. in Mrs. Andrew Zakrajšek; Mr. in Mrs. Jennie in Joe Ponikvar; Mr. in Mrs. Joe Bevič in družini; Cpl. Robert Cafardi in družini; Mr. in Mrs. J. Wittinger; Mr. in Mrs. Toma; Mrs. Zadnik in hči; Jack & Heintz Associates; Employees of Ohio Screw Machine Products Co.; društvo Srca Marije, staro; Mr. in Mrs. Joe in Helen Turk ml.; Mr. in Mrs. F. N. Wibert; Mr. in Mrs. C. Hughes; Miss Mary Mahevka in Louis Covell.

Iskreno se zahvaljujemo nosilec krste in vsem, ki so se udeležili pogreba z avtomobil, in sicer najlepša hvala: Mr. Anton Zaller; Mr. Michael Mance; Mr. Joe Turk; Mr. Jim Turk; Mr. Anton Turk; Mr. Frank Modic; Mr. Nick in Ann Stromski.

Našo zahvalo tudi izrekamo Zakrajškemu pogrebnoemu zavodu za vse-stransko postrežbo in pomoč ter tolažbo v dneh naše britkosti, kot tudi za vzorno urejen pogreb.

Vam preljubna, zlata, nikdar pozabljena naša mama, pa želimo, zdaj, ko so Vase ljubezne oči zaprte in Vase pridne in skrbne ročice sklenjene, naj počivajo vaše koščice tam ob strani našega ljubelega ata. V življenju sta bila trdno zvezana. Kakor vaju je ločila smrt atova, vaju je združila sedaj smrt Vasa. Za vse bi se Vama radi zahvalili mi žalostni do smrti Vaši otroci. Kakor ste Vi nas ljubili, tako smo Vas tudi mi. Nikdar Vas ne bomo pozabili. Večkrat bomo obiskali Vaš grob in s solzami zalili trato, ki bo kinala Vaš dom. V veliko tolažbo nam je vse, kar ste nas učili—pošteni in pridni bodite, ste naročili. Se v času, ko ste bili bolni, ste skrbeli. Res, zlati nauki, ki pridijo samo od tako zlate, skrbne mame kot ste bili Vi. Spojčite se v hladni ameriški zemlji, dokler se ne snidemo skupaj na kraju večnega blaženstva, kjer ni ne solz ne muk, ne trpljenja—nad zvezdami!

ZALUJOČI OSTALI:

MRS. JENNIE MAYER, MRS. MARY UNGER, MRS. MILDRED PHILLIPS, MRS. FRANCES JAROSZ, hčere.
JOE, JIM, ANTON, sinovi
ANTON MAVER, WALTER UNGER, ANTON JAROSZ, zetje
HELEN, MARY, SYLVIA, sinuhe
ANTON, JEAN, EDDIE, LORRINE LAURIN; ALBERT, ALBINA MAVER; WALTER, TIMMY, CARROL UNGER;
DONNA PHILLIPS; PATRICIA LEE JAROSZ; JOE, RICHARD TURK; JIM TURK JR.; RONALD in RICHIE TURK, vnučki in vnučkinje
LORRINE LAURIN; RICHY TURK, pravnučka

Cleveland, Ohio, dne 17. maja 1944.

(Daje priložnost)

Kupujte vojne bonde!

ZADNJA KMEČKA VOJSKA

Zgodovinska povest iz leta 1573

Spisal AVUGUST ŠENOVA — Iz Hrv. poslov. L. J.

(Nadaljevanje)

Vsi molče. Na klopi sedi Uršula. Glavo je pristonila na zid, prsi se ji vzdigajo, usta ima napol odprta, oči se ji kar vrte od nemira. Anka se opira s sklonjeno glavico z eno roko ob mizo, z drugo pa se grabi za srce. Kerečenj grize molče brke, ostali stoje, kakor da so okameneli; samo Ambrož je miren. Pristopi k Vurnoviču, poda mu roko in reče:

„Hvali ti, prijatelj!“
 „Oprost.“ se vrže Vurnovič plakajoč Ambrožu na prsa, „prevälila sta tudi mene moja brata. Tajno podkupovanje Alapičevu je zapeljalo neuki narod: odpusti meni in narodu.“

V tem trenutku se odpro vrata. V sobo stopi novi podnotar kraljevine, Ivan Petričević, se prikloni hladno in izroči Ambrožu in tudi Uršuli pismo.

„Te dvoje pisem pošilja kraljeva svetlost podbanu,“ in poklonivši se odide.

Vsi so gledali začudeno. Ambrož odpre pisma in začne čitati drhteč: „Nos Maximilianus — Čujte!“ se nasmehne s krohotom, „kralj kliče mene, Uršulo in njene zete pred sodbo zaradi zločina veleizdaje in razžaljenja Veličanstva; vi, gospa Uršula, pa morate jo njegovi zapovedi vrniti Tahu celo posestvo.“

„Nikdar!“ skoči žena na noge.

„Morate — — za sedaj,“ reče Ambrož, „kralj to zapoveduje.“

„Veleizdajice!“ zavpijejo vsi s strahom in se vstopijo okoli starca. A kakor skala sredi razburkanega morja vzdigne Ambrož glavo ter drži v pesti zmečkan pismo proti solncu, ki je sijalo skozi okno, in reče svečano:

„Oj solnce, ki siješ na pravične in krivične, preberi to pismo, poglej v moje srce in mrkni! Umirite se, otroci! Nehal sem biti podban, sedaj sem advokat, brat postavodajavca Pavla Gregorijanca. Na mojo vero, kralj sam bo raztrgal to svoje pismo!“

Tretji dan po sv. Jakobu je zasel Tahi posestvi Susjed in Stubico; od strahu in groze je zatrepetal celi kraj, ker je grozovitež vzkliknil: „Ej, s e d a j sem jaz vaš gospodar!“

XIII.

Na svečnico leta 1566 je bil strahovit mraz. Graščak Ferenc Tahi se zaradi svoje medvedje narave, ki jo je utrdil v tolikih ljutih bojih, prav nič ni bal ne ledu ne snega, toda prejšnje leto je bilo jako kruto zanj in za celo deželo. Turčin jim je bil ugrabil Kostanjico in Krupo, in zato je Tahi želel pozimi počitka svojim kistem, katere mu je začel trgati pomalem protin; dobro je namreč vedel, da ga pozove zopet bojna trobenta, kakor hitro spakni sneg, ker se je kralj Maks branil plačati Turčinu davek, in ker se je govorilo, da pripelje sultan sam vojsko nad Dunaj. Ta zimski počitek je porabil tudi v to, da ukrepi v tem okraju svojo moč in da ukloni trdovratne

kmečke tilnike, ki so prizadeli — kakor je mislil — njemu in njegovi zakonski ženi toliko gorja, skratka, da se osvete vsem, ki so se drznili oprekati njegovemu krutemu gospodstvu. Zato je gospod Ferenc sedel dobre volje pri plamtečem ognjišču, nasproti njemu pa gospa Helena, ki je vezla svilen pas za svojega sina Gabriela. Oba sta se pogovarjala kaj živahno.

„Torej, da veš, Helena,“ reče Tahi, „hči banova se moži.“

„Je-li mogoče?“ vpraša radovedno gospa in položi šivanje na krilo.

„Tudi jaz sem se čutil. Mislim, da bo ostala stara devica, ko jo je pustil tvoj nečak Jurij na cedilo — a sedaj je iztaknil ban Madžara, nekega Stefana Držy-ja, poveljnika podonavskih konjenikov; zaroka se je že vršila, a v jeseni bo, ako bomo živi, svatba. Dobil sem pismo z Ogrskega, v katerem mi to potrjujejo Batorji.“

„Ali ti ne pišejo ničesar o naši pravdi, o preiskavi radi veleizdaje proti Uršuli in Ambrožu?“

„Pišejo, da pravda spi,“ se nasmehne Tahi, „in kako tudi ne bi? Ambrož vsekakor vodi na vse kriplje pravdo proti meni, a kralj ima sedaj veliko pravdo s Turčinom, prosi v Avgburgu nemško gospodo denarja in nima časa za sodbe. Preiskava bo prav gotovo zaspala.“

„Kako to?“

„E, tu je vmes zopet tvoj dragi brat Nikolaj, ki mu poleg poveljništva v Sighetu preostaja še dosti časa, da je napisal po svoji navadi Maksimiljanu debelo pismo za svojega varovanca Ambroža. In tako bo stvar zaspala. Radi tega tudi nisem šel na požunski zbor, ker se preveč togotim in imam dosti posla na svojem domu, da uredim gospodarstvo in ukrotim kmečko živino. Odbiti jim hočem rogove. Pa tudi ne povprašujem dosti za veleizdajo, samo da imam svoje imetje; starega lisjaka Ambroža pa sem tako ali tako udaril, da me bo pomnil do groba.“

„Da,“ povzame Helena, „ker ravno omenjaš kmečko živino, kaj nameravaš s Stefanom, županom Heningovice, ki ste ga oni dan vjeli na cesti pri Brodovu?“

(Dalje priložnici)

Zapisnik

seje širšega odbora SANSa 8. januarja 1944
 Hotel Sherman, Chicago, Ill.
 (Nadaljevanje in konec.)

Br. Kristan ugotovi, da so se zavedali, da bi bilo poslovanje lažje in učinkovitejše, če bi se dale upeljati tesnejše zveze med izvršnim in širšim odborom. Dejansko so že skušali upeljati boljše obvestilno službo. Brat Kužel je ves čas vršil veliko delo in sam kot predsednik je bil takorekoč „stalno uposlen“ cele mesece, razen zadnjih par tednov, ko je bil bolehen. Nikdar niso ničesar prikrivali. Zogotavlja brata Zbašnika, da bodo skušali ugoditi njegovim nasvetom.

Br. Kužel pojasni, da je treba zapisnik najprej odobriti, nato pa razmnožiti in razposlati, kar vzame večasih mesec ali več dni.

Br. Zbašnik dostavi, da od članov izvršnega odbora ne moremo pričakovati več dela, ker ga imajo sedaj preko glave, toda potrebno se mu zdi, da bi v svrhu propagande treba dodatne moči.

Br. Vodušek: Ali ne bi bilo priporočljivo neuradno poročati takoj o sklepih vsake seje?

Br. Cainkar pojasni neprilike: Imamo lep urad, a bolj skromno pohištvo. Z močmi nimamo težkoče. Naša sreča je, da imamo Kuhla in urad SNPJ tak blizu. Jaz sem se že davno ogreval za buletin, tako da bi bili hitreje in točno obveščeni o vsem. Glede moči širšega odbora sem že na kongresu omenil, da si predstavljam naš izvršni odbor v podobni obliki kot pri naših podpornih organizacijah izvršni odsek in glavni odbor.

Br. Zbašnik izjavi, da je s pojasnili popolnoma zadovoljen. Sestra Mervar bi rada, da ji kdo raztolmači, kaj pravzaprav pomeni beseda „komunizem“. Na primer, nobenih težav ni imela najti pravi pomen besede „demokracija“.

Br. Kristan: Beseda komunist se danes rabi največ za mešanje pojmov.

Br. Zore na kratko opiše šolo v neki milwauški cerkveni dvorani in z učitelji, ki so katoliški duhovniki. Ta šola se imenuje delavska in je delavska — a navzlic temu je bila tudi nazvana že za komunistično.

Br. Zaitz predlaga, da se izvoli dva namestnika v nadzorni odbor. — Podpirano in soglasno sprejeto.

Preiščemo oči in umerimo očala
Dr. Albert C. Evert
 Optometrist
 13201 Miles Ave. (nad Woolworth's)
 Ure: 9:30-5:30 pop. — ob sredah do polne — ob večerih po dogovoru
 Longacre 5464

COLUMBIA — OKEH — DECCA IN CONTINENTAL PLOŠCE
 ter slovenske plošče; strune in drugi komadi za vsakovrstne godbene instrumente. Učimo igranje na harmonike.
Roma Music Co.
 6912 SUPERIOR AVE.

Uradniki društva Slovenski dom, št. 6 SDZ
 Predsednik Louis Godec; podpredsednik Andrew Pezdor; tajnica Albina Vesel, 877 E. 185 St., KE. 5135; blagajnik Joseph Mah; zapisničarica Mary Coprich; nadzorniki: John Barkovich, John Ivančič in Angela Sajovic. Seje se vršijo vsak tretji petek v mesecu v Slov. društvenem domu na Recher Ave., ob 8. uri zvečer.

V blag spomin

ob prvi obletnici kar je izgubil svoje mlado življenje naš ljubljenci, nepozabni sin, brat in nečak

Corporal Frank Odar
 Zakrajsek Funeral Home, Inc.,
 6016 ST. CLAIR AVENUE
 Tel: ENdicott 3113

Svoje življenje je dal za domovino, v bitki s sovražnikom v Novi Gvineji, dne 17. maja 1943

Danes je poteklo eno leto, odkar Ti je sovražnik vzel življenje. To je bil strašni udarec za nas vse, ki smo Te tako neizmerno ljubili.

Za Teboj plača Tvoja mati, ki si ji bil vse na svetu. Pogreša Te oče, ki si mu bil ponos in nada. Za Teboj žaluje brat, teta in stric, in številni prijatelji, ki si jim bil zvest tovariš.

Sedaj spavaš večno nezdravno spanje na tujih tleh, kjer si se boril za pravico in svobodo.

Naša iskrena želja je, da ne bi bila Tvoja žrtev in žrtev milijonov drugih, ki so ostavili svoje življenje na bojnih poljanah, zamenjani.

Spavaj mirno — snivaj sladko, dragi sin, brat in nečak!

Zaljubljeni ostali!

Blaz in Josephine Odar, starša; Stanley, brat, v Canton, Ohio; Josephine in Frank Razingar, teta in stric, v Clevelandu, O.

Imenovana sta brata Brincev in Alesh, ki oba sprejmeta ter sta proglašena za namestnika v nadzorni odbor.

Sestra Jureca v imenu podružnice št. 1 izroči predsedniku ček za \$600.00.

Sestra Krainz prečita nasvet podružnice št. 1. — Br. predsednik izjavi, da bo izvršni odbor upošteval ta nasvet in se obenem iskreno zahvali za prispevek.

Brat predsednik opozori zbrovalce na veliki shod, ki se vrši danes zvečer v SNPJ dvorani. Zahvali se za udeležbo in složno in resno delo na tej seji. Tu opravljeno delo je velikega pomena, a s tem delom moramo nadaljevati med našim narodom širom Amerike. In s klicem: Živela svobodna Slovenija! Živela demokratična Jugoslavija! zaključijo seje ob 6:30 zvečer.

Etbib Kristan, predsednik Mirko G. Kužel, izvrš. taj. Jacob Zupan, zapisnikar.

Mali oglasi
NAZNANILO

IZKUSENI MOŠKI
 dobi dobro službo za popraviljanje pralnih strojev; za celi dan ali po par ur dnevno. Boljša plača kot drugje. Zglasite se na 6921 Superior Ave.

Dekleta in žene
 pomagajte pridobiti vojno MI POTREBUJEMO
Strojne operatore
Inšpektorice
Tool Crib Attendants
Time Keepers

Za splošno tovarniško delo
 Visoka plača od ure in overtime
 Dnevni in nočni shift
 10 ur dela dnevno, 6 dni v tednu
 Centralna lokacija. V neposredni bližini z vsake strani mesta

Bishop & Babcock Mfg. Co.
 1285 E. 49 St. — od St. Clair

Mali oglasi
TURNEY RD. HARDWARE
 Paints — Sporting Goods
 4835 Turney Rd. — MI. 8972
 Garfield Heights

Proda se
 grocerijsko trgovino; ustanovljena pred 40. leti; na 4204 Bucyrus Ave., na vogalu. Proda se zelo poceni z ali brez hiše za 2 družini. Za podrobnosti se zglasite med 2. in 3. uro popoldne na 8429 Broadway.

POPRAVLJAMO
 radio aparate, pralne stroje, električne predmete. Prinesite vaše predmete nam v popravilo. Vse delo jamčeno. Kupimo in prodajamo rabljene pralne stroje.
LUCAS ELECTRIC CO.
 8559 Broadway MI. 4030

Dajte vaš fornec sčistiti sedaj! Boljša postrežba in boljše delo. Fornec in dimnik sčiščen po "vacuumu" \$4 do \$6

National Heating Co.
 Postrežba širom mesta
Fairmount 6516

Pridite in ogledajte si
 našo zalogo novih spomladanskih zastorov in "draperies."
PARKWOOD HOME FURNISHINGS
 7110 St. Clair Ave.
 Odprto ob večerih

John Oblaka
 1146 E. 61 St.
 HE 2730

Za delavce Za delavce

PRODUCIRAJTE ZA NAPADALCE
 Pomagajte nam izdelati kritične vojne produkte
 Mi potrebujemo

Metal Stampings Inšpektorje	Operatorja dvigal
Die Repairmen in Die Makers	Steel Storage Klerka
Pomožne Shear Operatorje	Packers in Loaders
Punch Press Operatorje	Pometaće
Moške in ženske	

The Geometric Stamping Co.
 VOJNA TOVARNA
 1111 East 200th Street Ivanhoe 3800

OSKRBNICE
 Polni čas: 5.10 zv. do 1.40 zv. šest večerov na teden
 DOWNTOWN:
 750 Huron Rd. ali
 700 Prospect Ave.
PLAČA \$31.20 NA TEDEN
 Delni čas:
 Tri ure dnevno, 6 dni na teden
PLAČA \$9.90 NA TEDEN
 Če ste sedaj zaposleni pri obrambnem delu, se ne prigrasite
EMPLOYMENT OFFICE
 ODPRT 8 zj. do 5. zv. dnevno razen ob nedeljah
 Izkazilo državljanstva se zahteva

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.
 700 Prospect Ave. Soba 901

Mali oglasi
B. J. RADIO SERVICE
 1363 E. 45 St. HE. 3028
 Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

POZOR!
 Prinesite vaše ure — budilke v popravilo. Vse delo jamčeno. Ure popravimo v 48 urah v vaše zadovoljstvo.
Garfield Heights Jewelers
 4801 TURNEY RD.

Proda se
 hiša 5 sob in majhne sobe na drugem nadstropju. Nahaja se blizu Graphite Bronze Co. — Vprašajte se na 1481 E. 172 St.

Ženske, pozor
 Dajte vaše pralne stroje in električne čistilce ekspertnim mehanikom v popravilo. Delo jamčeno za eno leto. Associated Washer Co., 3112 E. 130 St., LO. 4862, ali SK. 0552.

MOŠKI IN ŽENSKÉ
 Prihranili si boste denar na pravnih usnjenih čevljih pri
BAUMGARDEN
 1427 HAYDEN AVE.
 Ženske si tu tudi lahko kupijo fine čevlje brez ravnih znamk. Moški "Safety čevlji" po \$5. Odprto od 9. zj. do 8. zv.

KNJIGE po nizkih cenah. — Louis Adamci: My Native Land \$3.75; Gregory Meiksen's: Baltic Riddle \$2.00; Secret of Soviet Strength \$3c, in mnogo drugih knjig.
 Odprto od 10. zj. do 8. zv.
MODERN BOOK STORE
 826 Prospect Ave. CHerry 3604

Mi plačamo najvišjo ceno v mestu Clevelandu, za vaš rabljen avto ali truck, novejšega izdelka.
Ansel-Hough Motors
 1760 Ansel Rd. GA. 7904

Mali oglasi
DR. ALBERT C. EVERT
 Optometrist
 13201 Miles Ave. (nad Woolworth's)
 Ure: 9:30-5:30 pop. — ob sredah do polne — ob večerih po dogovoru
 Longacre 5464

Mali oglasi
COLUMBIA — OKEH — DECCA IN CONTINENTAL PLOŠCE
 ter slovenske plošče; strune in drugi komadi za vsakovrstne godbene instrumente. Učimo igranje na harmonike.
Roma Music Co.
 6912 SUPERIOR AVE.

Mali oglasi
TURNEY RD. HARDWARE
 Paints — Sporting Goods
 4835 Turney Rd. — MI. 8972
 Garfield Heights

Proda se
 grocerijsko trgovino; ustanovljena pred 40. leti; na 4204 Bucyrus Ave., na vogalu. Proda se zelo poceni z ali brez hiše za 2 družini. Za podrobnosti se zglasite med 2. in 3. uro popoldne na 8429 Broadway.

POPRAVLJAMO
 radio aparate, pralne stroje, električne predmete. Prinesite vaše predmete nam v popravilo. Vse delo jamčeno. Kupimo in prodajamo rabljene pralne stroje.
LUCAS ELECTRIC CO.
 8559 Broadway MI. 4030

Dajte vaš fornec sčistiti sedaj! Boljša postrežba in boljše delo. Fornec in dimnik sčiščen po "vacuumu" \$4 do \$6

National Heating Co.
 Postrežba širom mesta
Fairmount 6516

Za delavce
Še en mesar
 dobi službo za ob petkih in sobotah ali pa stalno, ali pa mlad fant, ki ga veseli se naučiti tega dela. Najet bo tudi tak, ki ima permit od 16. ali 17. leta naprej, ali pa starejši v 4-F razredu. Plača najboljša. Zglasite se pri JOE A. SISKOVICH, Grocery and Meat Market, 15802 Waterloo Rd.

Heat Treat pomočnik
 in
Rough Grinders

Plača od ure poleg overtime
 Zglasite se pri

Steel Improvement & Forge Co.
 970 E. 64 St. severno od St. Clair

POMOČ SKRAJŠA VOJNO
 Mi potrebujemo

Tool Makers
Tool Grinders

Strojne operatore
Strojne popraviljače
Inšpektorje

Delavce za splošno tovarniško delo
 Dnevni in nočni shift

Visoka plača od ure in overtime
 10 ur dela dnevno, 6 dni v tednu

Bishop & Babcock Mfg. Co.
 1285 E. 49 St. (od St. Clair)
 V neposredni bližini iz katere koli strani mesta

MOŠKE IN ŽENSKÉ
 se potrebuje za

splošna tovarniška dela
 6 dni v tednu

48 ur dela na teden
 Plača za ZACETEK
 Moški 77½c na uro
 Ženske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo državljanstva.
 Nobene starostne omejitve, če ste fizično sposobni za delo, ki ga imamo za vas.

Zglasite se na
EMPLOYMENT OFFICE
 1256 W. 74 St.

National Carbon Co., Inc.

Državljanstvo ni potrebno
 Izvrševalci naročil
 Lahko delo v stock-room
 Predznanje ni važno
 5½ dni v tednu — 48 ur

Stalno delo
 Z povojno priliko do dela

The Geo. Worthington Co.
 802 N. St. Clair Ave.
 med W. 9th in W. 6th St.

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupovanjem vojnih bondev in vojnih letalnic
 znamki!

JOS. ŽELE IN SINOVİ
 POGREBNİ ZAVOD
 6502 ST. CLAIR AVE. ENdicott 0583
 Avtomobil in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago.
 Mi smo vedno pripravljene z najboljšo postrežbo.
 COLLINWOODSKI URAD:
 452 East 152nd Street Tel: KEmore 3118